

Dünya genelinde yenilenebilir enerji garantili satın alma fiyatlarının ihalelerle belirlenmesi giderek yaygınlaşıyor. Uluslararası Enerji Ajansı'na göre, güneş ve rüzgâr ihaleleri önümüzdeki dönemde yenilenebilir enerji kapasitelerinin artışına yönelik bir gösterge niteliği taşıyor. İhale edilen yıllık rüzgâr ve güneş kapasitesi 2016-2021 döneminde 2,7 kat artarken, 2022 ilk çeyreğinde Ukrayna savaşı, artan emtia ve navlun fiyatları ve izinlerde yaşanan gecikmeler nedeniyle 2016 yılından bu yana en düşük seviyeye geriledi.

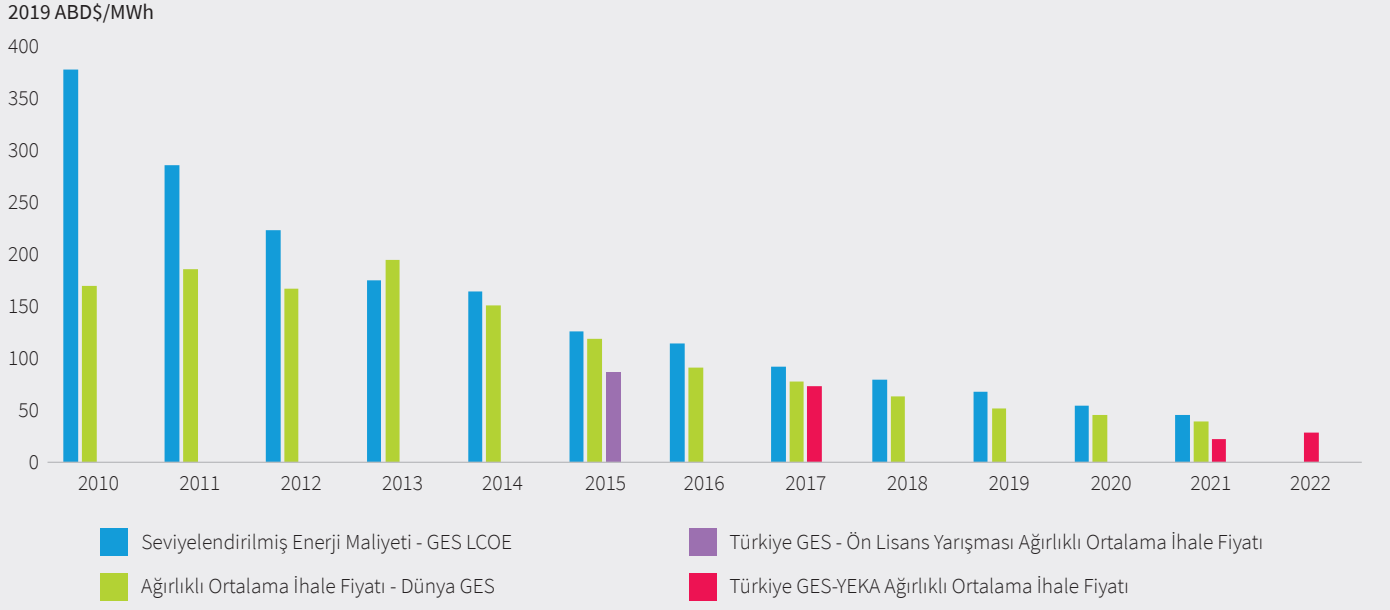
2016 – 2022 Yılları İlk Çeyrek Dönemleri Şebeke Ölçekli Güneş ve Karasal Rüzgâr İhale Kapasiteleri (GW)

Kaynak: IEA (2022)

Yenilenebilir enerjideki teknolojik gelişmelerle birlikte düşen seviyelendirilmiş enerji maliyeti (LCOE) ihalelerde teklif edilen fiyatların da azalmasına olanak sağladı. 2010-2021 yılları arasında güneş (PV) santrallerinde LCOE %88 azalırken, artan rekabetle birlikte ihalelerde oluşan fiyatlar bu maliyetin %25 altında seyretti. Türkiye'de oluşan ortalama ihale fiyatları ise 2022'de yükselmesine rağmen dünyadaki ihale fiyatlarından belirgin şekilde daha düşük seyrediyor.

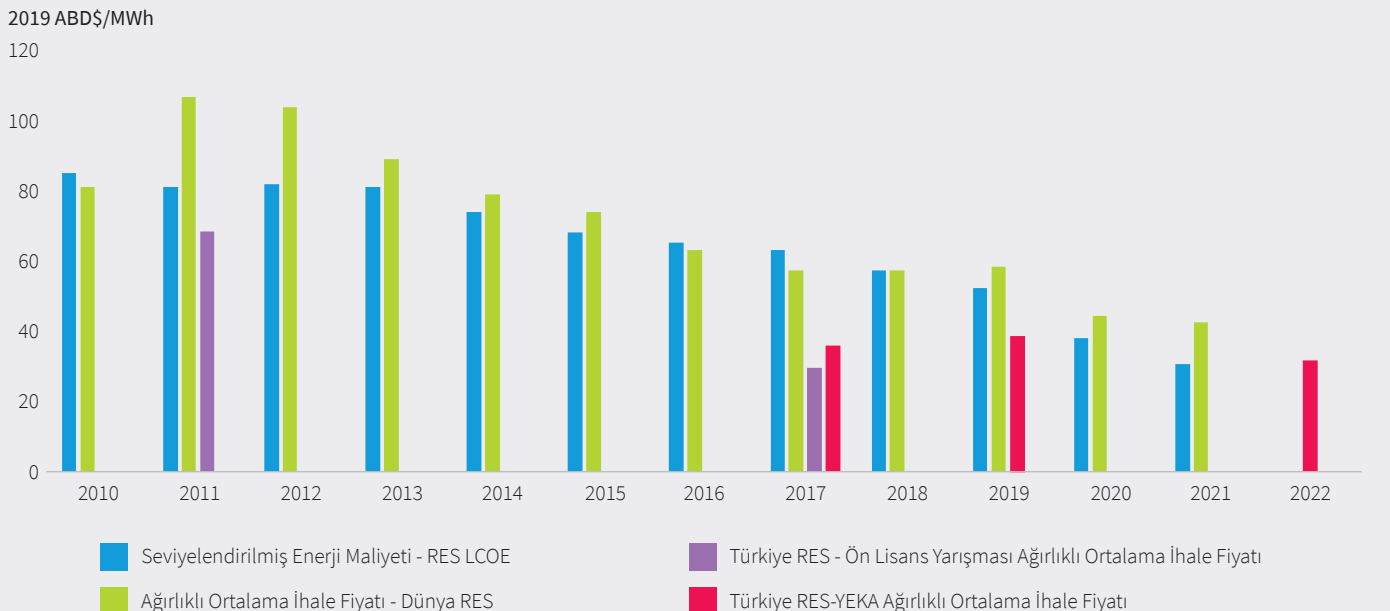
Şebeke Ölçeği Güneş (GES) Seviyelendirilmiş Üretim Maliyeti ve Ağırlıklı Ortalama İhale Fiyatı (2019 Fiyatlarıyla)

Kaynak: IRENA (2020), IRENA (2021), IRENA (2022), SHURA hesaplamaları

2010-2021 döneminde rüzgâr santrallerinde LCOE %64 oranında düşerken ihalelerde teklif edilen fiyatlar %48 azaldı ve ihale fiyatları LCOE'nin yaklaşık %10 yukarısında seyretti. Türkiye'deki ihalelerde ise fiyatlar dünyadakilere kıyasla daha rekabetçi ve güneş ihalelerinde olduğu gibi LCOE değerine kıyasla düşük düzeyde oluşuyor.

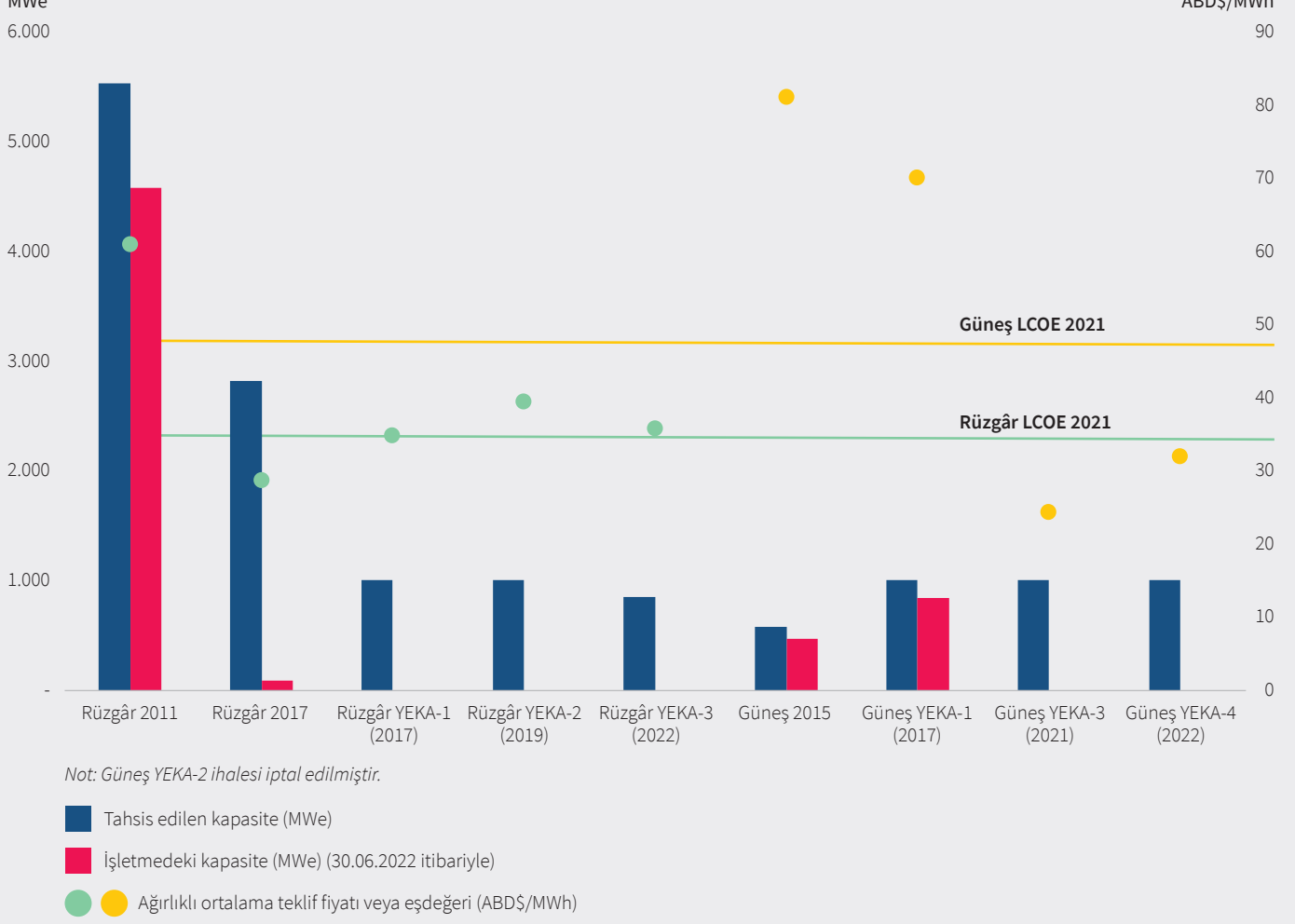
Şebeke Ölçeği Karasal Rüzgâr (RES) Seviyelendirilmiş Üretim Maliyeti ve Ağırlıklı Ortalama İhale Fiyatı (2019 Fiyatlarıyla)

Kaynak: IRENA (2020), IRENA (2021), IRENA (2022), SHURA hesaplamaları

Türkiye'de yapılan ihalelerde tahsis edilen kapasitenin faaliyete geçebilmesi için oluşan fiyat düzeyinin yeterli seviyede olması önemli bir etken. İhale fiyatlarının uluslararası ihale ve LCOE değerlerinden belirgin şekilde düşük olması tahsis edilen kapasitenin faaliyete geçmesini geciktirebilir.

Türkiye'deki Yenilenebilir Enerji İhalelerinde Tahsis Edilen ve Faaliyete Geçen Kapasite ile Fiyat İlişkisi

Not: Güneş YEKA-2 ihalesi iptal edilmiştir.

■ Tahsis edilen kapasite (MWe)
■ İşletmedeki kapasite (MWe) (30.06.2022 itibarıyla)
● Ağırlıklı ortalama teklif fiyatı veya eşdeğeri (ABD\$/MWh)

Kaynak: IRENA (2022), SHURA (2022), SHURA hesaplamaları

- Dünyada ihale fiyatlarının 2020 ve 2021 yıllarında da azalması o dönemde enerji üretim maliyetlerindeki iyileşme beklentisinin sürdüğünü gösteriyor. 2022 ve takip eden birkaç yılda enerji ve emtia fiyatlarındaki yükselişin teknolojik ilerlemelere rağmen yenilenebilir enerji ihalelerine de yansması, fiyatların geçmişe kıyasla daha yüksek seviyede oluşması beklenebilir.
- Türkiye'de 2022 yılında yapılan güneş enerjisi ihalesi yatırımcı ilgisinin sürdüğünü ve 2021 ihalesine kıyasla daha yüksek olmakla birlikte fiyatların rekabetçi düzeyde oluştuğunu gösteriyor.
- Türkiye'deki ihalelerde oluşan düşük fiyatlar yatırımların geri dönüş süresini uzatarak, kurulumların yavaşlamasına ve zamana yayılmasına neden olabilir.
- Düşük fiyatların yansısıra döviz kurlarındaki ve yatırım maliyetlerindeki dalgalanmalar da yatırımların ertelenmesine ve risk algısının artarak ihale fiyatlarına yansmasına neden olabilir.